

SPORT AND EMPLOYABILITY

A MONITORING AND EVALUATION MANUAL

Összefoglaló

Fred Coalter, Marc Theeboom, John Taylor,
Tessa Commers & Inge Derom

MQNITOR

Monitoring and Evaluation Manual

ACKNOWLEDGEMENT

The Vrije Universiteit Brussel has developed the project entitled “Monitoring and Evaluation Manual for Sport-for-Employability Programmes (MONITOR)”, which is co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union. The two-year project is a collaborative partnership that involves the following sport-for-employability organisations as partners: Rheinflanke (Germany), Sport4Life (England), Rotterdam Sportsupport (The Netherlands), Street League (England), Oltalom Sport Association (Hungary) and Magic Bus (India). In addition, ENGSO Youth is involved as a network and knowledge dissemination partner. The project received comments and advice from the International Labour Organisation (ILO) during the project development phase.

After a review of relevant M&E measures, the project coordinator (Vrije Universiteit Brussel) visited the sport-for-employability partner organisations. The workshops explored how each of the sport-for-employability partner organisations organises its M&E and its use of a theory of change approach. Based on these insights, a Manual has been produced. The Manual includes an introduction to the development of a programme theory approach and its relevance to M&E, tools for data collection, specific Excel spreadsheets for data analysis and information regarding interpretation of results.

All project partners would like to thank the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency of the European Commission for recognizing the value and impact of sport-for-employability programmes. The Vrije Universiteit Brussel would also like to thank the project partners for their involvement and contribution to the development of the Manual.

The logo for MONITOR features the word 'MONITOR' in a bold, sans-serif font. The letter 'M' is orange, 'Q' is teal, and 'NITOR' is orange. Below the text is a decorative horizontal line composed of vertical bars of varying heights, colored in teal and orange.

www.sport4employability.eu

Colofon

© 2021 Vrije Universiteit Brussel, Sport & Society
ISBN 9789072325099

A FELÜGYELET ÉS ÉRTÉKELÉS FEJLESZTÉSI MEGKÖZELÍTÉSE

Nem szokatlan, ha a szervezetek ellenállnak a felügyeletnek és az értékelésnek (M&E)- különösen akkor, ha arra a programok megvalósítását hátráltató tényezőként tekintünk. Ez a reakció többnyire azon a hiedelmen alapszik, hogy az M&E kizárólag az *elszámoltathatóság*hoz, azaz ahhoz kapcsolódik, hogy nagyrészt kvantitatív bizonyítékot kell szolgáltatni a program teljesítményéről a finanszírozók számára. A kézikönyv elismeri, hogy az elszámoltathatóság fontos, azonban azon az alapfeltevésen alapul, hogy az M&E több mint elszámoltathatóság - a szervezetfejlesztésről és a programok fejlesztéséről szól. A célok elérése érdekében a kézikönyv egy, a *változáselmélet* megközelítésén alapuló keretrendszert biztosít.

A kézikönyv kétféle szervezet számára releváns:

- Segíti a jelenleg „sport a foglalkoztathatóságért” programokat nyújtó szervezeteket abban, hogy kritikusan referáljanak a gyakorlatukra, és vállalják a vonatkozó M&E-t.
- Ez olyan szervezetek számára is jelentős, amelyek fontolóra veszik az ilyen programok kidolgozását, mivel ez lehetővé teszi számukra a releváns változáselméletek és M&E stratégiák kidolgozását.

A VÁLTOZÁSELMÉLET

A változáselmélet átfogó leírása és szemléltetése annak, hogyan és *miért* következik be várhatóan egy kívánt változás egy adott kontextusban- a feltételezések alapozzák meg a programot. Ez a megközelítés egy keretrendszert biztosít a „sport a foglalkoztathatóságért” programok fejlesztésével, kezelésével, megvalósításával, felügyeletével és értékelésével (M&E) kapcsolatos gondolkodáshoz. Az ilyen megközelítések használatával nemcsak az magyarázható el, hogy mit csinálnak egy adott programban, hanem azt is, hogy *miért* csinálják.

Az értékelés elméleti alapú megközelítése hozzájárul:

- A szervezeti kapacitás építéséhez. A fenntarthatóság elérése, a célok elérése és a programok fejlesztése érdekében a szervezeteknek fejleszteniük kell belső kapacitásukat.
- A jobb tulajdonláshoz, megértéshez és integrációhoz. A célok és a célkitűzések közötti kapcsolatra vonatkozó feltételezések megértése és az arra vonatkozó széles körű megállapodás alapul szolgálhat az integrált és koherens szervezeti kultúra és a kapcsolódó programok számára.
- Lehetővé teszi a szervezetek alkalmazottai számára az attitűdök, meggyőződések és gyakorlatok átgondolását és elemzését. A munkatársak bevonása az M&E-be a szervezet illetve a program végrehajtásának minden aspektusában hozzájárul az önkritikus és önfejlesztő szervezeti kultúra kialakításához.
- Az értékelési erőfeszítéseket és erőforrásokat a program fő szempontjaira összpontosítja.

A kézikönyvet integrált és fejlesztő módon, az elejétől a végéig olvasandóra tervezték, melyben az egyes fejezetek a következőig vezetnek, az egyes fejezetek végén pedig gyakorlatokkal lehet felfedezni az adott tartalom relevanciáját a szervezet / program szempontjából.

A SPORT DEFINÍCIÓJA

A lehető legváltozatosabb programok és tevékenységek bevonása érdekében a kézikönyv átvette az Európa Tanács felülvizsgált európai sport chartájának sportra vonatkozó definícióját (2001):

“ A sport szó minden olyan fizikai tevékenységet jelent, amely alkalmi vagy szervezett részvétel révén a fizikai erőnlét és a mentális jólét kifejezésére vagy javítására, kapcsolatok kialakítására vagy tetszőleges szintű versenyeken eredmények elérésére irányul. ”

Következésképpen léteznek egyéni, társas és csapatsportok; kontakt- és nem-kontakt sportok; motorikus készségek által vezérelt (pl. torna) vagy értékelés által dominált (mozgáson és taktikai gondolkodáson alapuló) sportok, például a foci; olyan sportok, amelyek különböző hangsúlyt fektetnek a stratégiára és a fizikai készségekre, ezenkívül pedig a sport lehet versenyszerű és nem versenyszerű. Ezért az eredmények előállítása szempontjából a legjobb, ha a sportot különböző *társadalmi kapcsolatok* és *társadalmi folyamatok* sorozatának tekintjük, amelyekben feltételezhető, hogy bizonyos típusú tanulás vagy szocializáció előfordulhat.

A KÉZIKÖNYV KERETRENDSZERE ÉS TARTALMA A KÖVETKEZŐ:

1. FEJEZET - A KÉZIKÖNYV CÉLJA

Ez a fejezet egy általános bevezetést nyújt a kézikönyvhöz, és tartalmazza az M&E szempontjából kulcsfontosságú kifejezések definícióját- eredmények, hatások, felügyelet, értékelés, összefoglaló és formatív értékelés.

2. FEJEZET - A FOGLALKOZTATHATÓSÁG DEFINÍCIÓJA ÉS AZ EREDMÉNYEK JELLEGE

Ez a fejezet a *foglalkoztathatóság* nehezen megfogható fogalmának meghatározásával kapcsolatos problémákat tárja fel. Különbséget tesz a mérhető és nem mérhető készségek, között felvázolja a foglalkoztathatóság kutatás alapú és munkáltató által meghatározott összetevőit.

3. FEJEZET - A SPORT ÉS A FOGLALKOZTATHATÓSÁG A PROGRAMOK FOLYTONOSSÁGA

Ez a fejezet azt hangsúlyozza, hogy a sport önmagában csak korlátozottan járul hozzá a foglalkoztathatóság fejlesztéséhez, és hogy a sportot más tevékenységekkel és workshopokkal kell kiegészíteni és/vagy támogatni. Felvázolja a megközelítések folytonosságát a sport és más tevékenységek vegyítése alapján- Plus Sport, Sport Plus 1 és Sport Plus 2. Vizsgálja továbbá az ilyen programok társadalmi légkörének fontosságát és a mentorálás központi szerepét is. A fejezet végén egy megjegyzés található az adott megközelítés kiválasztásával kapcsolatban.

4. FEJEZET - LOGIKAI MODELLEK ÉS VÁLTOZÁSELMÉLET

Ez a fejezet a széles körben használt *leíró logikai* modell megközelítés erősségeit és gyengeségeit vázolja fel. Ezután megvizsgálja a változás megközelítés magyarázóbb elméletének jellegét és erősségeit, valamint a program alapját képező feltételezések meghatározásának és magyarázatának fontosságát.

5. FEJEZET - VÁLTOZÁSÉLMÉLET KIDOLGOZÁSA A SPORTHOZ ÉS A FOGLALKOZTATHATÓSÁGHOZ

Ez a fejezet részletesen ismerteti a sporthoz és a foglalkoztathatóságához szükséges változáselmélet kidolgozásának folyamatát (az előző kutatás alapján). Bemutatja továbbá a változáselmélet grafikai ábrázolásának két módját.

6. FEJEZET - M&E: ADATGYŰJTÉSI MÓDOK

Ez a fejezet bemutatja az adatgyűjtés számos módszerének erősségeit és gyengeségeit- önkitöltő felmérések, interjúk által beadott, kiscsoportos beszélgetések, megfigyelések és mentorálás. Kitér továbbá a válaszadók válaszaiban megjelenő, társadalmi elvárásokból fakadó torzulások kérdésére is.

7. FEJEZET - AZ EREDMÉNYEK MEGHATÁROZÁSA ÉS MÉRÉSE

Ez a fejezet meghatározza a releváns eredmények sorozatát, és skálákat biztosít azok mérésére, továbbá elmagyarázza az adatok értelmezésének módját. Kiemeli a validált és a nem validált skálák közötti fontos különbségeket. A változáselméleti megközelítéssel összhangban kiemeli továbbá az ilyen eredmények eléréséhez szükséges programfolyamatok természetét.

8. FEJEZET - TÁRSADALMI PROFILADATOK ÉS A KÉRDŐÍVEK KIVITELE

Ez a fejezet a résztvevők leírásához szükséges azon szocio-demográfiai adatok jellegét ismerteti, amelyek hozzájárulhatnak a különböző skálák alapján adott válaszok közötti eltérésekhez. Tanácsokat ad továbbá az önkitöltő és a kérdező által kezelt kérdőívek tervezésével és adminisztrációjával kapcsolatban,

9. FEJEZET - ADATELEMZÉS

Ez a fejezet (a rendelkezésre álló) Excel-táblák alapján bemutatja a felmérés eredményeinek kezelését, feldolgozását, elemzését és jelentését. Információkat és utasításokat tartalmaz a következőkkel kapcsolatban:

- Általános adatvédelmi rendelet (GDPR)
- A felmérés adatainak megadása és feldolgozása a mellékelt Excel-fájlok használatával
- A felmérés eredményeinek jelentésbe foglalása
- Adatok feldolgozása egyéb skálákon

A fejezetet bemutató videó a www.sport4employability.eu címen található.

10. FEJEZET - JELENTÉSKÉSZÍTÉS AZ ADATOKBÓL

Ez a fejezet egy általános indikatív struktúrát biztosít a finanszírozók számára a program teljesítményéről való beszámolókhöz. Noha sok finanszírozó megkövetelte a jelentési formátumokat, ezt azért biztosítottuk Önnek, hogy segítse Önt az M&E-vel és a jelentésekkel kapcsolatos gondolkodásban. Az ilyen beszámolók tartalmát illetően a Comic Relief- egy brit székhelyű nagy finanszírozó- követelményeire támaszkodtunk a projektjelentések elkészítéséhez. Ez tükrözi a kézikönyv változási perspektívájának elméletét. Ez a következőket tartalmazza:

- A kedvezményezettek, a költségvetések és a tevékenységek leíró adatait.
- A program erősségeinek, gyengeségeinek, lehetőségeinek és kockázat, valamint legjelentősebb eredményeinek és legfontosabb tanulságainak értékelését.
- Mi változott a program eredményeképpen? Ez a kívánt eredmények elérésére, a program kedvezményezettjei és a résztvevők sokféleségének mértékére vonatkozik.
- Milyen tanulságok vonhatók le és mennyire tarthatók fenn az elért változások?

1. MELLÉKLET - A SKÁLÁK

Ez a fejezet a 7. fejezetben bemutatott skálák másolatát tartalmazza. Ez lehetővé teszi a kézikönyv felhasználói számára, hogy lemásolják őket mentorálás, illetve önkitöltő vagy kérdező által kezelt kérdőívek összeállítása céljából.

REFERENCIÁK

Amennyiben nyomon kívánja követni a kézikönyv bármely forrását és hivatkozását, mellékeljük a releváns referenciák átfogó listáját.